

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Основни заключения на доклада за прилагането и ефективността на концепцията на обучение на връстници сред европейската младеж

Какво представлява концепцията на обучение на връстници?

Няма единно съгласувано определение за обучение на връстници. Анализът на литература по темата разкрива голямо множество на академични и неакадемични формулировки, като половината от тях засягат обучението сред младежта, което затвърждава концепцията, че това е популярен подход за насърчаване на здравословен начин на живот сред млади хора. Някои определения включват:

„Това е процес за обмен на информация сред членове на определена общност или група от млади хора, с цел подобряване на здравословното и физическото състояние“. (Topping, 2005)

„...подход, който насърчава млади хора да взаимодействат с други млади хора, и който стимулира развитието на положителни качества в група на връстници. С помощта на подходящо обучение и подкрепа, младите хора стават активни субекти в образователния процес, а не пасивни получатели на подготвена информация“. (Jasquet, 1996)

„...процес, по време на който добре подготвени и мотивирани млади хора, предприемат неформални или организирани образователни дейности с връстниците си (които са на една възраст, от един произход и споделят подобни интереси)“. United Nations Population Fund and Family Health International, 2005)

За изпълнението на проекта екипът на изследването предлага определение, което се базира на критиката на Д. Грин (2001), основаваща се на формулировката на Сяца (1987).

„Обучение на връстници е подход за промотиране на здравето, в който членовете на общността се подкрепят, за да се насърчи промяната и да се наложат практики за укрепване на здравето сред тяхната общност. Обучение на връстници представлява преподаване или споделяне на здравна информация, ценности и поведение на други хора, които споделят подобни социални среди, житейски опит и интереси.“ (Green, 2001)¹.

Какво представлява концепцията на обучение на връстници?

В литературата се забелязва, че концепцията на обучение на връстници като подход за промотиране на здраве е използвана в различни форми. Няма теория или концептуална рамка, които биха могли да представят холистичен и систематизиран подход за обучение на връстници. Често интервенциите в рамките на обучение на връстници могат да използват няколко теории или концептуални рамки заедно, като се вземат предвид сложността на проблемите, които се опитват да разрешат.

¹ Adapted from Green, J. (2001). Peer education. *Promotion and Education*, 8(2), 65-68.
doi:10.1177/102538230100800203

Също така в литературата се посочва, че за ефективната промоция на здравето може се да прибегне и към някои от най-използваните бихейвиористични теории, които са описани по-долу.

Модел на вяра в здраве

Разработен през 50-те години на 20-ти век от социалния физиолог Г. Хохбаум, този модел отчита, че ако индивидите са наясно и осъзнават тяхната чувствителност към даден проблем, в този случай здравен проблем, и осъзнава възможните последствия, индивидът има по-голяма вероятност да предприеме действия, които да намалят и елиминират тази чувствителност.

В контекста на обучението на връстници, тази теория създава креативно пространство, в което лицата от дадена общност са обучени самозазнават проблемите, свързани със здравето и да намерят необходимата информация и подкрепа, за да помогнат на индивида да предотврати или намали въздействието на проблема.

Теория на социалното обучение

Теорията изследва как поведението е резултат от взаимодействието между индивида и неговата среда (Liza Cragg, 2013). Изследователят счита, че човек придобива поведенческите практики посредством преките си контакти с други хора и косвеното наблюдаване за другите (United Nations Population Fund and Family Health International, 2005).

Тази теория се прилага към обучението на връстници и може да се използва за проектиране на ситуации, при които избрана група на млади хора се очаква да действат като лидери, които да оказват въздействие върху ценностите и поведението в общността, с помощта на процеси, които обикновено включват поставяне на цели и самоконтрол.

Теория на разпространението на иновациите

Въпреки, че тази теория първоначално беше представена като концепция за обяснение, как новите идеи и технологии се разпространяват, в момента теорията се използва за разглеждане на социалните групи. Според нея, всяка група има „лидери на мнение“ или „будители“ на иновациите, които имат способността да влияят на груповите норми и поведенческите промени, чрез разпространяването на информация (Rogers, 2003). В рамките на обучението на връстници, тази теория създава креативното пространство, където връстници са избрани според способността им да въздействат на другите, за да въведат новата информация и поведенческите практики.

Социо-екологични модели

Изначално представена като концептуална рамка през 1970-те години, социално-екологичният модел насочва вниманието към влиянието, което оказва въздействие за развитието на индивида на различните нива, като индивидуална, междуличностна, обществена, организационна и публична политиката. В допълнение, тя изучава начина, по който поведението се оформява от взаимодействията между индивида и околната среда. Този модел счита, че не само поведенческите практики могат да се променят, но и външните въздействащи фактори, могат също да се трансформират (Changeology, , n.d.).

По отношението на промотирането на здраве, този модел помага за подкрепата на инициативи, използващи обучението на връстници, като се занимава с лични и междуличностни детерминанти и може да въздейства на обществото и евентуално на социалните институции и обществената политика.

Какви са доказателствата относно ефективността на обучението на връстници?

Изследователният екип анализира 3 холистични доклада, проведени между 2009 и 2017, за да оцени ефективността на обучението на връстници (повече информация може да се намери в пълния доклад).

Като цяло, изследването показва противоречиви резултати относно концепцията. Докато прегледът, който изследва интервенциите в развиващите се страни, намери доказателствата за положителна промяна на здравословност по отношението на поведение и информиране, резултатите на интервенциите в САЩ и Европа не разкриват убедителни доказателства за ефективността на здравните резултати сред целевите групи. Въпреки това, всички 3 доклада потвърждават, че се отчита подобряването на здравната информираност и развиването на навици за поддържане на здравето. Необходими са по-нататъшни проучвания, за да се проучат подробно всички аспекти на интервенциите за обучение на връстници и какво движи поведението в този контекст.

Нито един от представените доклади не е анализирал ползите и ефектите от концепцията за самитеобучител на връстници, например за повишаване на знанията и уменията, придобиване на работа и задържане, промяна в поведението и овластяване. Това е още една пролука в знанието.

Как тренингът за обучители на връстници трябва да изглежда?

Според представената литература тренингът играе важна роля като ключова елемент за успешна реализация на програмата. Макар че има малко информация за съдържанието на обучението за обучители на връстници в Европа, често се предлагат различни методи за предоставяне на обучение. Основният модел се състои от тренинги на живо, включващ интерактивни стратегии, като презентации в малки групи, ролеви игриили други занимания. Използването на коучинг и индивидуални консултации, също са дадени като предложения.

Европейските насоки за младежката помощ за обучение на връстници подчертават, че дори след първия тренинг обучителите на връстници ще продължат подготовката си и ще имат нужда от редовна подкрепа и помощ за разработване на нови дейности и реализацията им. Препоръчва се използването на малки групи за наблюдаване, които да бъдат подпомагани от професионалисти (учители, младежки работници, възрастни връстници), които да се срещат редовно. Могат да се предоставят и други форми на помощ, като например допълнително обучение, използване на местни населени места и местно спонсорство (Svenson, 2003).

Според изследването, по отношението на знания и умения, които обучителите на връстници трябва да развият, тренингът може да е организиран съответно по темата на проекта, модел и план за действие (Svenson, 2003). Например, в литературните източници са намерени редица наръчниците и насоки в подкрепа на развитието на уменията за обучението на връстници, по отношението на сексуалното здраве и превенцията на ХИВ (някои от тях са споменати в раздела за съществуващите ресурси за обучение на връстници с млади хора). Въпреки това, комуникационните умения, презентационните умения и тематичните знания често се споменават като основни, независимо от темата или формата на интервенцията.

Дали електронното обучение е добър метод за предоставяне на обучение?

Като един от предложените резултати от цялостния проект е платформа по електронно обучение за младите обучители на връстници. Изследователският екип търси доказателства в подкрепа на

ефективността на електронното обучение, като методология за провеждане на обучение с млади обучители на връстници.

За съжаление, изследователният екип не успя да намери такова доказателство, като беше намерен само един пример за програма за обучение на връстници, които използват електронно обучение като част от цялостната стратегия за обучение (Girlguiding UK).

Като цяло, липсата на литературата доказва, че електронното обучение не се прилага като популярен подход, по отношението на обучението на връстници сред младите хора. Някои от литературните източници обаче утвърждават нарастващата роля на „неформалното електронно обучение“, което често се използва, с цел подпомагане образователния процес за младите хора, обучаващи се в различни институции, като училищата и университети (UK Department for Education, 2003).

Изследването за ефективността на електронната платформа на обучение, проведено от Университет Сассекс в Великобритания (Benedict du Boulay, 2008), предлага следващите ключови фактори, които засягат ефективността на електронното обучение:

- Физическа достъпност, може ли човек да стигне до подходящо устройство и има ли достъп до интернет?
- Социална достъпност, свързана със социалния и културния контекст, дори ако има достъпен компютър, чувства ли се човек комфортно и има ли умения, за да го използва?
- Достъпност, свързана с HCI (взаимодействие между човека и компютъра²), когато човекът има компютър и е готов да го използва, но софтуерът не е подходящ за целта.
- Оценка, която има предвид обучението и участието на студентите в различните дейности
- Социално присъствие, особено когато образователният процес включва участници, които учат напълно самостоятелно, например курс за дистанционно обучение
 - Способност за създаване на социални отношения по отношение на контекста, отделен от предишните взаимоотношения
 - Наличието на виртуален учител, посредничещ чрез: устно писмено информация; писмена информация и различни лични мнения; писмена и устна информация; текст; устна реч
 - Чувство на сплотеност, създадено чрез използването на телекомуникационни системи
 - Изчезването на компютърния интерфейс при взаимодействие
- Персонализация, приспособяване на учебните средства за съответните индивидуални нужди и текущата дейност
- Желание да се ангажира с електронното обучение, вместо да бъде задължен да го използват

Като се вземат предвид костратациите от този доклад, може да се заключи, че разработването на програма за електронно обучение трябва да се основава на нуждите на целевата група, по отношение на достъпност и приемливост на платформата за електронно обучение. В допълнение, тя трябва да бъде придружена от механизми за насърчване на мотивацията, социалното взаимодействие и комуникация и практическо обучение.

Какво може да узнаем от другите проекти и ресурси за обучението на връстници?

Съществува голямо множество ресурси, основани на резултати от изследвания на групи и организации, които желаят да разработят и реализират програмата за обучение на връстници. Тези ресурси обикновено предлагат насоки за планиране на програми за обучение на връстници, подбор

² HCI (human-computer interaction) is the study of how people interact with computers and to what extent computers are or are not developed for successful interaction with human beings

<http://searchsoftwarequality.techtarget.com/definition/HCI-human-computer-interaction>

на мениджъри /координатори, тренинги за обучители, методики за обучение, набиране на обучители на връстници, потенциални рискове и оценка, наред с други. Примерите включват:

- Младежки наръчник за обучение на връстници (2006)
- Превенция на ХИВ сред младите хора: комплект за обучение на умения за живот (2006)
- Наръчник за момичета
- My-PEER Toolkit
- Подходи към обучението по отношението на здравеопазването: ръководство за младежки работници (1993)
- Европейски насоки за младежко обучение на връстници със СПИН (1998 г.)
- Инструмент за добри практики за ефективна програма на обучение на връстници в рамките на Международна федерация по семейно планиране

Какви компетенции, според младите хора, обучителят на връстници трябва да има?

Като част от изследователската стратегия за European Youth Health Champions, Кралското общество за обществено здраве е провело проучване сред млади хора, за да узнае какви уменията, знанията и поведение са необходими за младите обучители на връстници. Идеята е да се консултира с голям брой млади хора, относно предложената рамка на компетенциите и предпочитаните методи на обучение, за да се гарантира, че техните становища ще допринесат за резултатите на проекта и ще помогнат за реализирането на тренинга, с цел оформена на пакет за обучение и развитие за младите обучители на връстници.

Проучването беше организирано от 03 август 2017г. до 30 октомври 2017г. Датите за разпространение и популяризиране в страните бяха различни; партньорите обаче бяха посъветвани активно да популяризират проучването в продължение на две седмици.

Резултати:

Сто шестдесет и два отговора са били получени от 18 страни, но по-голямата част е била от Белгия (42,59%), Великобритания (31,18%), България (26,88%) и Италия (15,05%).

По-голямата част от анкетираните са били на възраст между 18 и 21 години, представляващи 47% от общия брой, следвана от 14 до 17 години с 20%; от 23 до 25 години със 17% и над 25 години с 16%.

Най-голям дял от респондентите са обучавали връстници (54%), докато една четвърт от респондентите съобщават, че не са били ангажирани с обучение на връстници (25%). Останалите 20% са били или обучавани, за да бъдат обучители на връстници; имат приятели, които са обучители на връстници или познат обучител на връстници лично.

На анкетираните след това са били зададени редица въпроси относно важността от притежаването на определени качества, които младите обучители на връстници трябва да имат. Използвайки 6-точкова скала на Ликерт, респондентите са били помолени да оценят от 0 до 5, като нула е "не е важно" и пет е "много важно". Отговорите за важно (4), умерено важно (3), малко важно (2) и практически неважно (1) са били добавени съответствено.

Знания и умения

Всички предложени области на знания и умения се считат за важни до известна степен, но петте най-важни области на компетентност, които се считат за много важни, са:

1. комуникативни умения (59%)
2. знания по конкретна тема (46%)
3. умения за представяне (44%)

4. лидерски качества (42%)
5. и умения за решаване на проблеми (39%).

Предпочитания за обучение

На въпроса за предпочитаните методи за обучение във връзка с предложения списък от знания и умения, има ясно изразено предпочитание за личен контакт, взаимодействие и опит. Електронното обучение е предпочитано само за използването на социалните медии и цифровите технологии и до известна степен за изследователските умения. Самонасоченото обучение е най-малко популярно.

Поведение

На респондентите е бил предоставен списък на типовете поведение с въпроси за оценяване по петстепенна скала (много важно, важно, умерено важно, малко важно и не е важно), за да се определи, колко необходими са тези типове поведение.

Всички отговори са били умерено важни, важни или много важни, което показва, че всички те се считат за важни поведения до известна степен за млад учител на връстници. Ранжирането им по много важни показва, че учител на връстници трябва да:

1. има надеждност (73%)
2. е достъпен и дружелюбен(70%)
3. е ентузиазирани (60,9%)
4. е емпатичен (60.9%)
5. действа като добър пример за подражание (57.9%)
6. има желание да подкрепя здравето и благосъстоянието на другите (54.69%)

Най-малко важни поведения са: желание за усвояване на нови умения (46.7%), умение за работа в екип (46%) и интерес към здравето (40%). Допълнителни предложения включват: надеждност, несъдана, общителност, културна осъзнатост, уважение и възприемчивост към критика.

Каква трябва да бъде ролята на учителите на връстници?

Респондентите са били помолени да наредят по важност какви биха били най-важните и най-малко важни задачи за учителя на връстници, в сферата на здравеопазването, от списък. Най-важните задачи са:

1. да предоставят на младите хора съвети /коучинг (5.63);
2. да помагат за намирането на здравна информация (5.44)
3. да слуша връстници (5.18).

Какви са възгледите на младите учители на връстници относно обучението?

Организиран са две фокус групи с млади хора на възраст между 14 - 25 години, една във Великобритания (StreetGames, n = 5) и една в Малта (Agenzija Zghazagh, n = 8).

Въпросите на групата са били фокусирани към:

- вида на обучението, което те са получили, за да станат „учители на връстници“
- аспектите на обучението, които са били най-много и най-малко полезни
- опит с курс за електронно обучение
- предимства или недостатъци на електронното обучение
- най-добри съвети за тези, които разработват инструмента за електронно обучение
- ефективност на електронното обучение

- най-добрият начин да се обучите като млад учител на връстници

Макар, че броят на участващите във фокус групите е бил малък, резултатите на изследването като цяло съответстват на резултатите от проучването и дават ясна посока за развитието на учебните материали.

В съответствие с проучването, младите хора възприемат ролята на учителя на връстници като предоставяне на съвети, подкрепа и насърчаване на други млади хора, по неформален начин. Респондентите подчертават важноста на уменията за провеждане на разговори, отколкото формално обучение, и са по-малко загрижени за наличието на експертиза по конкретни здравни теми, тъй като смятат, че това е нещо, което те могат да проучат сами. Познаването на подходящи източници на информация за младите хора би било полезно. Интересно е, че е налична обратна връзка относно терминология, която не е била включена в проучването. Някои млади хора не са доволни от термина „учител на връстници“ и предпочитат „млад съветник“. Докато учителят на връстници е професионален термин за ролята, би било полезно да се провери това допълнително и да се вземат предвид други термини за курса на обучение.

Появили са се ясни послания за обучението във всички фокус групи. Докато електронното обучение има някои признати заслуги, не е предпочитаният начин на учене за тази възрастова група и за придобиване на уменията, необходими за тази роля. Респондентите ясно виждат важноста на груповото обучение лице в лице и възможността за практикуване на комуникативни умения в безопасна среда, с обратна връзка от опитни колеги. Предпочита се шансът да се опита ролята чрез наблюдение и да се развият практическите умения. Предложена е помощ от практически съвети, примери за дейности и разговор.

Важно е обаче да се подчертае, че за повече от половината участници (8) електронното обучение е метод на обучение, който не е бил изпробван; затова техните отговори може да са били предубедени към съществуващия им опит в обучението.

Какво можем да научим от съществуващите инициативи, използващи обучението на връстници с млади хора в Европа?

За да се илюстрира широчината и дълбочината на подхода в Европа, партньорите по проекта са определили примерите за успешните програми за обучение на връстници в тяхната страна.

Бенефициентите на проекти в представените примери са многобройни, но са открити две ключови групи:

- тези млади хора, които са били обучени и подкрепени да станат учители на връстници и да предоставят някаква форма на намеса
- тези млади хора, които по някакъв начин са били подкрепени или ангажирани в процеса.

В някои проекти тези две групи се припокриват, често умишлено, тъй като младите хора стават по-ангажирани и насърчени да вземат повече ръководни роли като учители на връстници. Оценка са показали широк спектър от полза за двете групи. Тези, които са включени в интервенцията, в зависимост от нейната природа, обикновено показват подобрения в поведението и отношението си към здравето, и в много случаи повишават своето самочувствие. Тези, които са били тренирани като учители на връстници придобиват редица междуличностни и жизнени умения, в допълнение към специфичните знания и информация, свързани с проекта.

Като се има предвид посочените фактори за успех, се отчита значително сходство между случаите, въпреки различията в детайлите на проектите. Това са фактори за успех по отношение на цялостния успех на проекта за достигането на целевата група и за повлияването върху поведението, както и при

набирането и развитието на обучители на връстници. Тези фактори могат да бъдат групирани в заглавията: насърчаване на физическата активност; набиране на обучители на връстници; подготовката на обучителите на връстници; и организационни въпроси.

Насърчаване на физическата активност

- Предложете дейности, различни от традиционния спорт, които са забавни и изискват малко или никакво оборудване.
- Уверете се, че дейностите се провеждат на места, които са физически достъпни и удобни за посещение от целевата група.
- Дейностите трябва да бъдат безплатни.
- Да се отчетът бариерите за участие, напр. самосъзнание, страх от нараняване или неуспех, липса на удоволствие от конкуренцията.
- Вземайте предвид културните, религиозните и половите въпроси.

Набиране на обучители на връстници

- Набирайте връстници от различни среди/произходи, които отразят характеристиките и разнообразието на целевата група.
- Набирайте връстници с различни навици и умения, и с потенциал за съпричастност към разнообразни млади хора.
- Вземайте предвид съществуващите групови идентичности при набиране на връстници, когато е възможно, и насърчавайте формирането на нови идентичности по времето на проекта.
- Ангажирайте младите хора чрез лични контакти, когато е възможно.
- Включвайте колеги в подбора на обучители на връстници.
- Осигурявайте възможности за привличане на участниците в проекта, с цел бъдещото развитие на лидерски умения.
- Обучителите на връстници трябва да се интересуват от проблемите и да виждат предимствата на възможността да придобият нови умения.

Подготовката на обучителите на връстници

- Качеството, степен и чувствителност на обучението и подкрепата, предоставена на обучителите на връстници, са жизненоважни за успеха.
- Обучението трябва да има ясни цели и структура, но трябва да бъде гъвкаво и приспособимо към различни контексти.
- Акредитацията на обучението се оценява, тъй като осигурява нещо осезаемо за участниците.
- Обучителите на връстници трябва да бъдат третирани като равни чрез колективна собственост върху съдържанието на обучението и участие в планирането и оценяването.
- Въпреки че трябва да има структуриран план, тренинг трябва да бъде неформален, напр. чрез групови дискусии и практически дейности като ролеви игри.
- Курсовете трябва да се провеждат в младежки условия.
- Обучителите трябва да са наясно с гъвкавото развитие на ролите на обучителите на връстници и да позволяват на участниците да се развиват със свое собствено темпо.

Организационни въпроси

- Трябва да има ясен план и систематичен подход към изпълнението на проекта, но който позволява адаптиране и персонализиране, когато е необходимо.
- Необходима е програма „Обучение на обучители“, за да се гарантира последователност и качество на обучението.
- Необходимо е да се разбере кои са местните заинтересовани страни, като и осъществяване на сътрудничеството с други местни партньори.
- Изграждане на мрежи от местна подкрепа и развиване на партньорствата с тях.
- Сътрудничеството и подкрепата на идентифициран местен контакт (напр. учител в училищни проекти) е от особено значение.

- Подкрепа за учителите на връстници трябва да бъде изградена на всички етапи, но особено когато те развиват своите роли.
- Проектите изискват време и пари, а ангажиментите на партньорите трябва да бъдат ясни от самото начало.
- Непрекъсната оценка в подходящ мащаб за проекта и наличните ресурси.
- Чувствителност към потенциално променящия се политически климат.
- Развиване на ясни партньорства и маркетинг в сътрудничество с млади хора.
- Проектите трябва непрекъснато да се стремят да премахнат потенциалните неравновесия в отношенията между учителите на връстници, връстниците и другите поддръжници.

Какви са общите заключения на изследването?

Резултатите от изследването показват, че има основание да се използва обучението на връстници сред младите хора, което е основано на гъвкавостта и приемливостта на подходите за обучение на връстници. Освен това, въпреки че няма консенсус относно прякото въздействие на обучението от връстници върху промяната в поведението и подобряването на здравните резултати, има ясни доказателства, че то повишава знанията и уменията на участващите.

Проучването показва перспективите от използването на учители на връстници:

- а) високо приемлив подход сред младите за здравно образование, особено по чувствителни въпроси като сексуалното здраве, превенцията на ХИВ, домашното насилие и др.
- б) ефективен метод за въвеждане на младите хора към по-здравословен начин на живот в европейските страни
- в) разполага с широк спектър от фактори, които влияят на успеха на програмите за обучение на връстници, които трябва да бъдат взети предвид при разработването на проекта, включително:
 - Използване на теория и доказателства за осигуряване на ясно разбиране на механизмите, които могат да доведат до промяна в поведението и очакваните резултати от интервенцията.
 - Големият брой налични доказателства и висококачествени ресурси за подпомагане на проектирането и оценката на програмите за обучение на връстници
 - Системен подход за провеждане на програми за обучение на връстници
 - Стратегии за набиране на учители на връстници, които имат за цел да осигурят екип, който да отразява характеристиките и разнообразието на целевата група, комбинацията от личности и стилове на учене.

Освен това, относно ролята, компетенциите и обучението на учителите на връстници, резултатите от първичното и вторичното изследване показват, че:

- Обучението трябва да има ясни цели и структура, но трябва да бъде гъвкаво и приспособимо към различни контексти
- Акредитацията на обучението е важна, тъй като осигурява нещо осезаемо за участниците
- Учителите и обучителите на връстници трябва да бъдат третирани като равни, чрез колективна отговорност върху съдържанието на обучението и участието в планирането и оценяването
- Обучението трябва да се провежда в младежките среди
- Учителите трябва да са наясно с гъвкавото развитие на ролите на учителите на връстници и да позволяват на участниците да се развиват със свое собствено темпо
- Най-популярните методи за обучение са практическите подходи, наблюдението на опитните лидери, груповата работа и дейностите на открито.
- Най-важните компетенции за учител на връстници, се считат за комбинация от междуличностни умения и знания: комуникативни умения, основни здравни познания и специфични познания по теми, умения за представяне и лидерство.

- Използването на електронно обучение за обучение на връстници е ограничено, но може да се използва като част от по-широк подход (с физическо взаимодействие).

От гледна точка на младия човек, предпочитаният метод на обучение е групово сесия лице в лице; научните изследвания в областта на литературата и фокус групите подчертават, че електронното обучение има потенциални предимства, включително по-широка интерактивност, персонализация и използване на технологиите, и удобство. Препоръките включват използването му за забавление, използване на съдържание с множествен избор, което позволява смислена интерактивност и обратна връзка, използване на викторини, включително степен на отчетност и осигуряване на подкрепа.

Освен това, както е посочено в литературните изследвания, използването на електронното обучение с млади хора все още не е широко разпространено и следователно няма доказателства за неговата ефективност (или липса на такава). Сътрудничеството по проекта вижда тази празнина като възможност за оспорване на тази методология като иновация за обучението на връстници за младите хора.

Проведеният анализ има някои ограничения. Например, прегледът на литературата не включва анализ на въздействието на процеса на обучение на връстници върху самите обучители на връстници. Проучването има относително нисък процент на отговор, като 58% от участниците не са завършили целия въпросник. И накрая, шестнадесетте казуса използват широко определение на обучител на връстници, който не признава потенциалните различия в терминологията на ролите на учителя.

Рамка за компетенции на европейските шампиони по въпросите на младежкото здраве

Основният резултат от изследванията, представени в този доклад, е рамка на компетенциите, които се необходими за развитието на младите обучители на връстници.

Компетентността може да се дефинира като способността да се изпълни дадена задача, роля или задача успешно или ефективно. Предлага се компетенциите да се разделят на три части:

- Познания, които включват предоставяне на обучители на връстници с концепции и теория, основаващи се на здравето и благосъстоянието и обучението на връстници за промоция на здравето.
- Умения, предполагат придобиване на практически умения за предприемане на различни задачи, свързани с тяхната роля като обучители на връстници.
- Поведение, преплетено със знания и умения, обучителите на връстници трябва да бъдат насърчавани да откриват, отразяват и приемат поведения, свързани с тяхната роля като обучител на връстници.

Перспективата на тази рамка благоприятства възгледите и предпочитанията на младите хора и на самите млади обучители на връстници, въпреки че тя е била налична и от литературата и от казусите за успешни подходи за обучение на връстници.

Знание	Предложен механизъм / обучение	Резултат от обучението
Основни знания за здравето и благоденствието	Лично обучение или обучение по работа, експериментално използване на електронното обучение.	Разберете какво се разбира под здравето и благосъстоянието, въздействието на начина на

		живот върху здравето и как да подобрите собственото си физическо и психическо здраве.
Знания за конкретната тема на проекта (например спорт и физическа активност, сексуално здраве, насилие по пол и др.)	Обучение лице в лице, самостоятелно обучение, обучение за работа, експериментално използване на електронното обучение.	Обучението на връстници като подход за насърчаване на здравето.

Умения	Предложен механизъм / обучение	Резултат от обучението
Умения за представяне на здрави послания към група от връстници	Формално обучение лице в лице или обучение по работа, експериментално използване на електронното обучение.	Да може да планира и предаде тематична презентация на група от връстници.
Комуникационните умения за мотивиране и подкрепа на другите подобряват тяхното здраве и благополучие	Официално обучение и дейности за работа, експериментално използване на електронното обучение.	За да се придобият и / или развият комуникативни умения за мотивиране и / или подкрепа на други, се подобрява тяхното здраве и благополучие.
Планиране и организационни умения за провеждане на кампании и дейности, свързани със здравето	Формално обучение лице в лице или обучение по работа, експериментално използване на електронното обучение.	Да се придобие капацитет за изготвяне на прост план за извършване на здравни дейности.
Лидерски умения за промоция на здравето	Формално обучение лице в лице или обучение по работа, експериментално използване на електронното обучение	Да придобият способността да влияят и да вдъхновяват връстници, за да подобрят здравето и благосъстоянието на себе си и своята общност.

Поведение	Описание
Надежден	Ангажимент за своевременното и по най-добрия възможен начин завършва на всички определени дейности по проекта.
Ентузиазизиран	Показва интерес и желание за подобряване на здравето и дейностите по проекта
Подходящ и приятелски настроен	Показва желание да се обърне към техните колеги, за да им помогне да получат здравна информация и / или услуги
Действа като добър пример за подражание	Подпомага и практикува здравно поведение, насърчавано от проекта.
Желание за подкрепа на здравето и	Слушане и разговор с други млади хора относно техните

благосъстоянието на другите	проблеми.
Емпатичен	Способност за разбиране и споделяне на чувствата на друг човек.
Заслужаващ доверие	Може да се разчита като честен
Почтителен Мотивиран	Включва учтивост и културно съзнание Способност за положително насърчаване на другите да постигнат своите цели
Самоефикасност	Способността да постигаме нещата

Всяка секция е взаимосвързана и придобиването на компетенциите могат да бъдат постигнати чрез обучение, опит, обратна връзка и наблюдение на други. Препоръчително е опитни професионалисти в младежката работа да ръководят този процес на обучение.